

**Deltagelse som
forudsætning for læring,
trivsel og sundhed**

Bjarne Bruun Jensen
Professor og Chef for Steno Sundhedsfremme
bjarne.bruun.jensen@regionh.dk

Bjarne.Bruun.Jensen@regionh.dk

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

- Deltagelse & dialog
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- Handling & Handlekompetence
- Setting & kontekst
- 'Add in' & sammenhæng

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

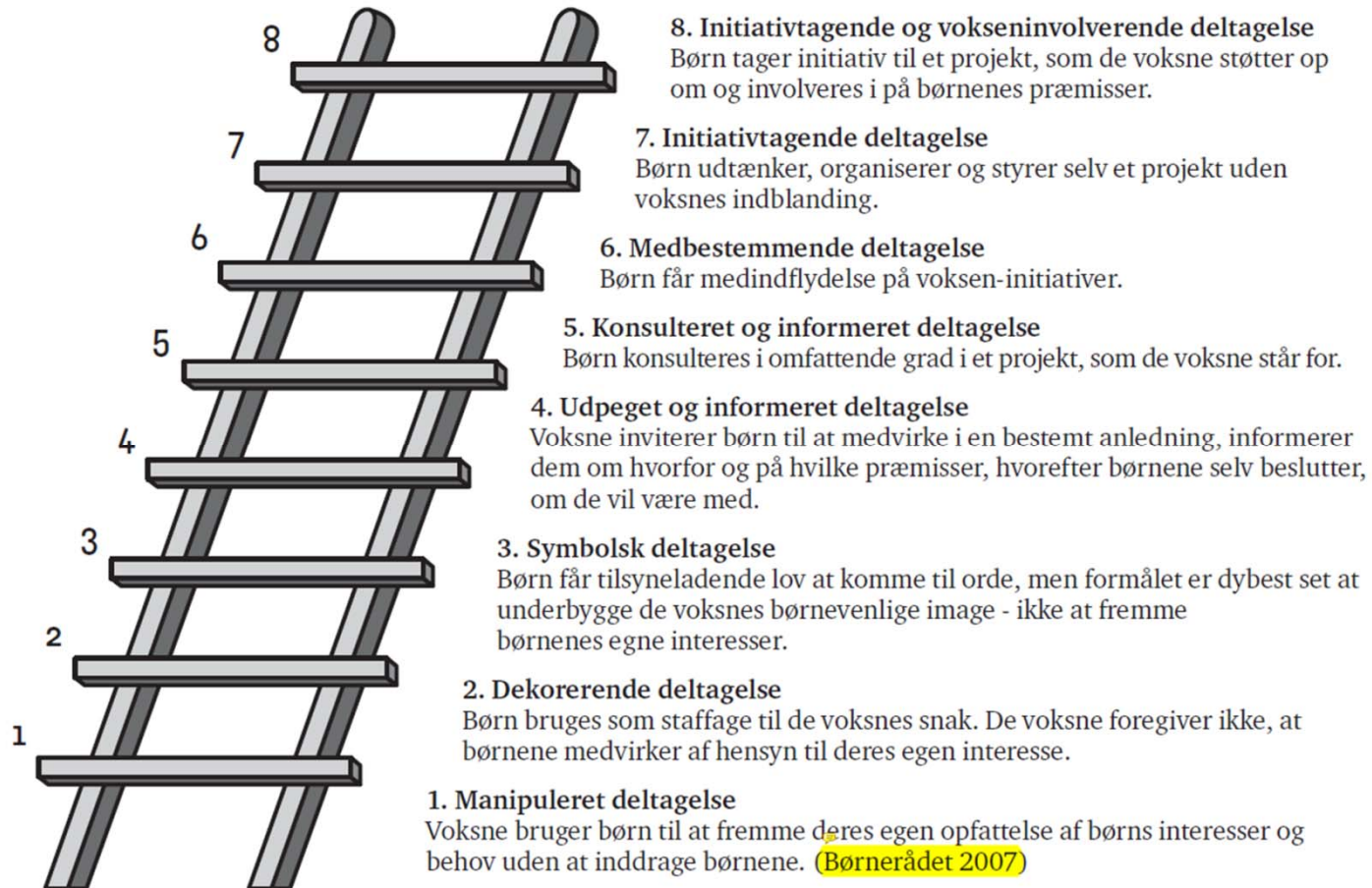
- **Deltagelse & dialog**
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- Handling & Handlekompetence
- Setting & kontekst
- 'Add in' & sammenhæng

Deltagelse: hvorfor?

- Aktiv deltagelse og involvering bidrager til udvikling af ejerskab ...
- ... som er forudsætning for varig forandring

- Elev-deltagelse er et 'in-ord'
- Men bliver tit brugt på et meget overordnet niveau
- Så vi skal tættere på, hvis begrebet skal udvikles og konkretiseres

Deltagelse: Stige-modellen (Roger Hart)

1. nuancering: Deltagelse: Forskellige former

- Elevers forslag – fælles beslutninger
- Elevers forslag – elevers beslutninger
- Lærerens forslag – fælles beslutninger
- Elevers forslag – ”take it or leave it”

2. nuancering: Deltagelse: Forskellige faser

- Indgår i forløb eller ej?
- Undersøgelse af problematik?
- Opstilling af mål og vision?
- Igangsættelse af handlinger?
- Opfølgning og evaluering?

Deltagelse: Et komplekst begreb!

	Med i projektet?	Undersøge Analysere	Vision og mål	Handling Evaluering
Elever foreslår Fælles beslutninger				
Elever foreslår Elever beslutter				
Professionelle foreslår Fælles beslutninger				
Professionelle foreslår Elever: "Ja eller nej!"				

Deltagelse: kernepunkter

- Dialogen er det vigtigste – ikke hvem der først får ideerne
- I et forløb indgår typisk flere forskellige former for deltagelse
- Ingen evidens for at sætte faglighed og deltagelse op som modsætninger
- Deltager-orienteret forløb kræver høj grad af faglighed hos den professionelle

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

- Deltagelse & dialog
- **Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt**
- Handling & Handlekompetence
- Setting & kontekst
- 'Add in' & sammenhæng

Italesættelse af sundhed er afgørende

- Positivt sundhedsbegreb bidrager til inklusion
- Et medicinsk og negativt sundhedsbegreb bidrager til eksklusion

Sundhedsbegrebet

- *Søren Gericke om madprojekt med udviklingshæmmede (Metroxpress):*
- Vi skal præge mennesker med noget glad mad. Ikke sund mad. Det lyder så 'salatbar, mand', det gider vi ikke.

Et eksempel: To konferencer

”Konference skal inspirere til fysisk aktivitet”

- Kommunerne skal lære af hinandens gode ideer til fysisk aktivitet blandt børn og unge og dele erfaringer om, hvordan de når ud til de fysisk inaktive unge med et budskab om fysisk aktivitet.

”Giv børnene legen tilbage”

- En nordisk konference, som sætter fokus på, hvordan man kan få leg og bevægelse tilbage i børn og unges hverdag

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

- Deltagelse & dialog
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- **Handling & Handlekompetence**
- Setting & kontekst
- 'Add in' & sammenhæng

Handlebegrebet må foldes ud!!

- Problem:
 - Individualiserende
 - 'Du er din egen sundhedssmed'
 - 'Den pædagogiske apparat-fejl model'
- Derfor:
 - Handleperspektivet må foldes ud

	Direkte	Indirekte
Individuelle	1	2
Fælles	3	4

Handlekompetence som mål

- Viden og indsigt
 - Engagement
 - Visioner
 - Handle-erfaringer
 - Kritisk sans
-
- Health Literacy, Sense of Coherence og Empowerment er andre begreber, der ligner

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

- Deltagelse & dialog
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- Handling & Handlekompetence
- **Setting & kontekst**
- 'Add in' & sammenhæng

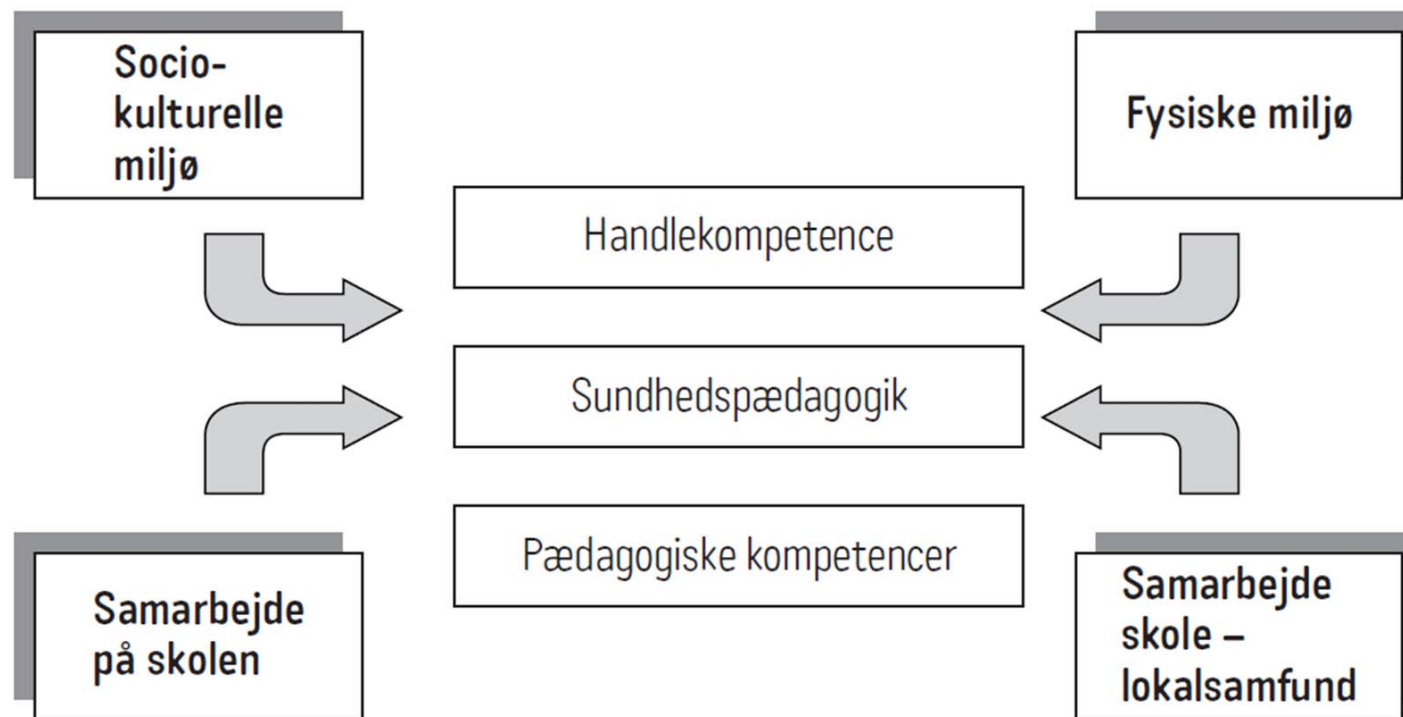
Setting og kontekst er vigtig

Fremme af sundhed: en ligning!

- **Pædagogik x rammer x "fodslag"**

Skolen som setting

Deltagelse som forudsætning for læring, trivsel og sundhed

Fem sundhedspædagogiske principper:

- Deltagelse & dialog
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- Handling & Handlekompetence
- Setting & kontekst
- **'Add in' & sammenhæng**

IMOVE som eksempel på 'Add in'

Fem enkle principper

- Deltagelse & dialog
- Sundhedsbegrebet: Positivt & bredt
- Handling & Handlekompetence
- Setting & kontekst
- 'Add in' & sammenhæng
- Men 'enkelt' er ikke det samme som 'nemt'!!

AVALL projektet i Granollers (Barcelona)

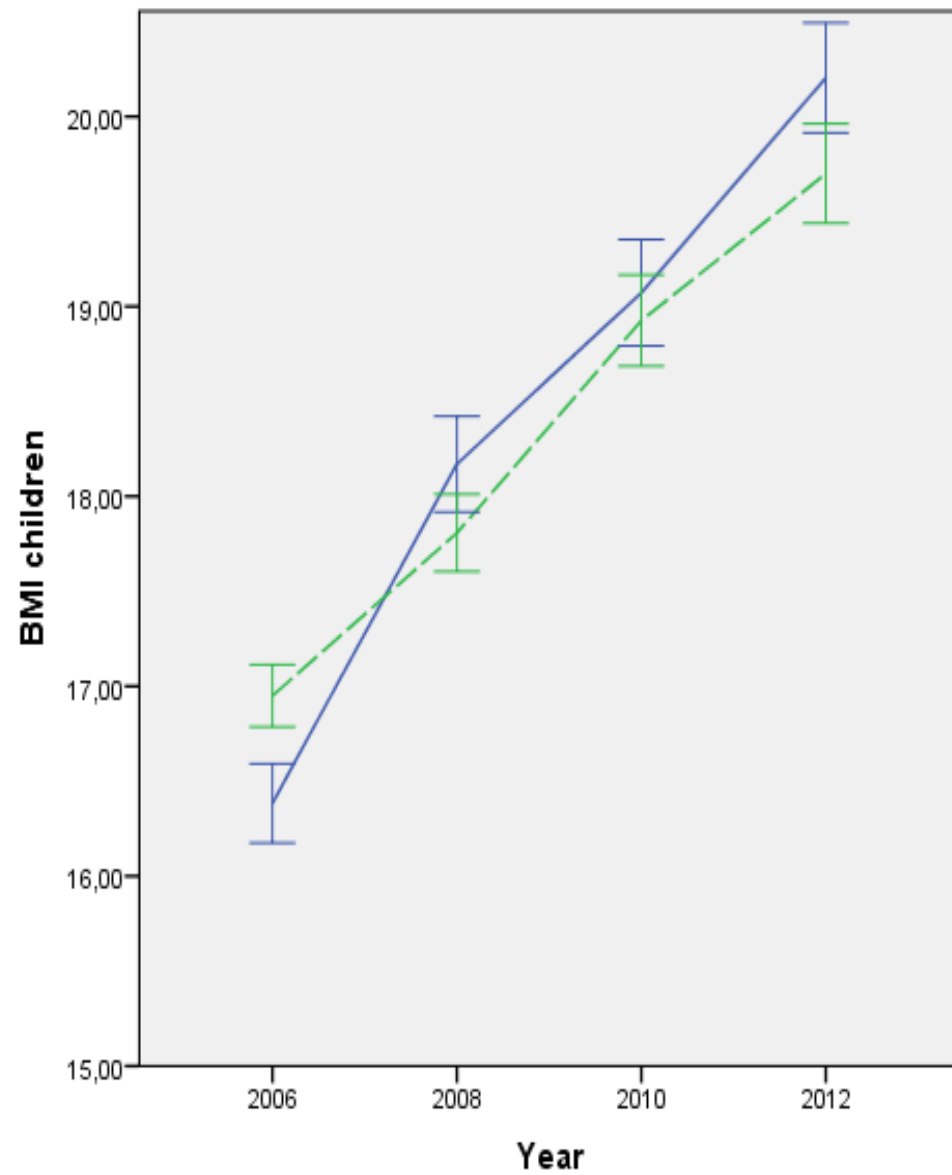
- Mål: Øge børns sundhed (mad og bevægelse)
- Børn, skoler og familier som “Co-creators”
- RCT design
- 16 skoler (8 intervention and 8 kontrol)
- N=500 børn (6 år)
- Projekt: 2-årigt forløb

18,5
(BMI)

17,5

16,5

15,5

Pérez, Castell (EJPH)